

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

Nr. 8937/1938 Pres.

† NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop
al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Iubitului cler și popor, har și milă și pace dela Dumnezeu
Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

„Hristos este pacea noastră”.
Efeseni 2 14.

Iubiții mei fii sufletești,

Toată suflarea să laude pe Domnul, care ne-a învrednicit să ajungem din nou marele și luminatul praznic al Nașterii Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Toată suflarea să mulțumească bunului Părinte ceresc pentru bogatele daruri duhovnicești trimise prin Fiul Său, care astăzi se naște.

Astăzi?

Da, iubiții mei fii sufletești. Hristos se naște și astăzi. Ci El nu se mai naște în smerita peșteră din Vifleem. Acolo s'a născut, cu trupul, o singură dată, acum o mie nouă sute treizeci și nouă de ani. Acolo s'a născut în iesle de dobitoace, pentru că și prin cea dintâi clipă a vieții Sale pământești să învețe pe oameni ce este smerenia și ascultarea. Acolo, fragedul trup al Pruncului dumnezeesc a fost încălzit de suflarea dobitoacelor și de părinteasca privire a Fecioarei Maria și-a bunului Iosif. Acolo, păstorii au fost ceice s'au mirat de minunea pe care a făcut-o Domnul cu norodul Său și îngerii din ceruri au fost ceice l-au cântat cântarea de laudă: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire” (Luca 2, 14).

Astăzi?

Astăzi Hristos se naște în sufletele noastre. În inimile noastre vrea să se sălășuiască. La poarta lor bate. Nu ca un prunc care așteaptă căldură, ci ca un stăpân care aduce căldură. Nu ca un prunc care așteaptă să fie purtat, ci ca un călăuzitor care să ne poarte pe drumurile bune ale vieții spre împărăția lui Dumnezeu. Nu ca un copil nevrâsnic, ci ca un „Moș Crăciun” încărcat cu daruri.

Știți cu toții, dragii mei, câtă bucurie se revarsă în sufletele copiilor, la sosirea lui „Moș Crăciun”; cu câtă duiosă strălucire în ochi îl așteaptă ei; - cu câtă însuflețire îi laudă bunătața și cu câtă evlavie îl înconjoară! Fiindcă le aduce daruri: fiecăruia după voia și nevoia lui, după starea și purtarea lui. Cu drept cuvânt Crăciunul aduce bucurie mai ales copiilor.

Dar El aduce bucurie și celor vârstnici. El aduce comori duhovnicești tuturor celor ce-l primesc: Celor îndurerăți alinare, celor întristați mângăiere, celor desnădăjduiți nădejde, celor slabi putere de-a birui năcazurile vieții, celor înviforați pace, celor osândiți mântuire.

Da, mai ales pacea o aduce Hristos în sufletul în care El se naște. Pacea pe care o dorim cu toții, pacea după care însetează inimile noastre. Oamenii n'o pot aduce, fiindcă ei grăiesc și făptuesc dintru ale lor. Ei n'o pot aduce, pentru că de cele mai multe ori purced la această mare treabă cu inima învârtoșată de pizmă, de răutate, de lăcomie, de furtișag, de viclenie și de alte patimi.

Numai Hristos poate aduce'n lume această pace. Numai El, care s'a născut în tainica pace a nopții din Vifleem; numai El care de-atâtea ori a împărtășit pace apostolilor săi și prin urmașii acestora ne-o împărtășește nouă până la sfârșitul veacurilor; numai El, care - după cuvântul sfântului Apostol Pavel - este însăși pacea noastră (Efeseni 2, 14), El care prin jertfa

sa preacurată a surpat zidul păcatului dintre om și Dumnezeu și care din înstrăinați ce-am fost de Ziditorul a toate, ne-a făcut din nou fii iubiți ai Părintelui celui din ceruri.

Această binefăcătoare pace ne vine în dar, nu pe urma vredniciei noastre. De primit și de păstrat însă n'o putem decât prin propria noastră voie, prin propria noastră credință cu care ne împreunăm cu Hristos Domnul nostru. Din rodirile dulci ale acestei păci nu putem gusta decât rămânând întru El și ascultând credincioși până la moarte de poruncile sfintei Lui Evanghelii, așa cum ni le propoveduește Maica noastră Biserică dreptmăritoare. Căci zice Mântuitorul prin gura Evanghelistului Ioan: „Rămâneți întru mine și eu întru voi. Precum vița nu poate să aducă roadă din sine singură, de nu va rămâne în buciom, așa nici voi, de nu veți rămâne întru mine. Eu sunt buciomul viței, voi mlădițele; celce rămâne întru mine, acesta multă roadă aduce; că fără de mine nu puteți face nimic” (Ioan 15, 4-5).

Iată deci, iubiții mei fii credincioși, că toți suntem „mlădițele” aceluiaș buciom. Toți suntem fiii aceluiaș Părinte. Un Tată avem în cer: pe Dumnezeu. Un duh suntem prin Biserică și în Biserică lui Hristos și un trup suntem prin obârșia și frăția noastră națională. Iar dacă suntem frați întru Hristos și întru nația care ne cuprinde - frățește se cuvine să și viețuim un suflet fiind, una cugetând” (Filipeni 2, 2) și din dragoste purtând sarcinile unii altora (Rom. 15, 1). Făcând astfel - „Dumnezeul păcii” (Rom. 15, 53) și pacea Crăciunului va fi cu noi, cu toți. De binefacerile ei se cuvine să se bucure toată suflarea creștinească. Nici o slăbiciune, nici o patimă omenească nu se cade să o tulbure, ci s'o sporească.

De aceea, dragii mei, fiți oamenii rânduielii și ai iubirii frățești. Ajutați-vă unii pe alții întru necazuri, ca și Dumnezeu să se milostească și să Vă ajute. În chip osebit să Vă siliți a împlini porunca Evangheliei care Vă 'ndeamnă să hrăniți pe cei flămânzi, să adăpați pe cei însetoși, să primiți pe cei fără adăpost, să îmbrăcați pe cei goi, să mângăiați pe bolnavi și pe toți cei în suferință. (Matei 25, 35-36).

Nu Vă învârtoșați inima spunând: să ajute Statul. De bună seamă și el e dator să ajute pe cei nevoiași. Dar oricât de bine ar întocmi el împărțirea ajutoarelor celor lipsiți, rămân destule prilejuri ca oamenii înșiși să se ajute ei între ei. Și sunt datori s'o facă mai ales azi, când atâția necăjiți ne întâmpină la fiecare pas. De altfel nimeni nu cunoaște tainele viitorului. Ni menii nu știe, câți din ceice ar putea dăruia azi, mâine se vor bucura de dania altora!

Osebit de acestea, dragii mei fii, toate „câte sunt cinstite, câte sunt drepte, câte sunt curate, câte sunt iubite, câte sunt de bună laudă” (Filipeni 4, 8) - acelea să le gândiți și să le faceți în toate zilele vieții voastre, ca bun răspuns să puteți da la înfricoșatul județ al Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Cu aceste părintești învățăături și povețe pe care Vi le trimit împreună cu toată dragostea mea, Vă împărtășesc arhierestile mele binecuvântări, rugând pe bunul Dumnezeu să Vă învrednicească a petrece sfintele sărbători ale Nașterii Domnului în pace, în sănătate și în duhovnicească îndestulare și a le ajunge întru mulți fericiți ani.

Darul Domnului nostru Isus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărțirea sfântului Duh să fie cu Voi, cu toți.

Data în reședința Noastră episcopescă din Cluj, la Praznicul Nașterii Domnului din anul Mântuirii 1938.

Al vostru, al tuturor, de tot binele voitor

† NICOLAE
Episcop

ÎMPĂRATUL PĂCII

In tradiția noastră creștină, sărbătoarea nașterii Domnului are un colorit încântător din lumea basmelor. Explicația este ușoară: copilul dumnezeesc din ieslea dela Vifleem! Sf. Scriptură ne dă în adevăr o descriere fascinantă a covârșitorului eveniment, și par'că ne vedem pe o clipă acolo sub bolta cerului înstelat, fermecați de corul îngerilor, înduioșați de bucuria păstorilor și uimiți de închinarea Crailor din Răsărit. E o frescă minunată și incomparabilă, ce ne magnetizează, purtându-ne pe toți, tineri și bătrâni, în sferele de vis ale copilăriei fericite.

Și este de sigur surprinzător, că nici crivățul iernii cu săgețile lui de ger ascuțit nu poate înfrânge valul de căldură interioră ce ne străbate inimile în noaptea sfântă a Nașterii Mântuitorului. Pentru că mai presus de intemperile aspre ale naturii, stă acel insesizabil instinct creștinesc de veacuri, prin care simțind toată frumusețea divină a tainei săvârșite, înțelegem să i ne închinăm într-o profuziune de seninătate și mulțumire, ce nu cunoaște piedici exterioare.

Ne plecăm deci în fața leagănului ceresc cu sentimentul copleșitor ce-a stăpânit odinioară cetele îngerști, când vesteau oamenilor solia cea mare a ivirii Celui așteptat de ei. „Vi s'a născut astăzi Mântuitorul, care este Hristos Domnul” — iată mesagiul ce străbatea o lume înfrigorată, ca să-i auzim ecourile fermecate, ca un cântec al eternității, până în zilele noastre.

Sfășiați de urile iadului, cutoțiți de păcate și desnădejde, fiii lui Dumnezeu se prăbuseau în abisul neștiinței. Când totul părea pierdut, apare El salvatorul sub chip de prunc imaculat, simbolizând iubirea fără margini a Ziditorului. In umilința ieslei se arăta oamenilor împăratul lumii. Mare și nepătrunsă taină! Căci venia ca un Domn al Păcii, al păcii sufletești, care dă omului împăcarea cu sine și cu semenii săi, toți fii adevărați ai aceluiaș Părinte. Iată ce nu s'a putut desluși limpede atunci de toți oamenii, și iată ce nu înțeleg suficient nici astăzi atâtea neamuri.

Căci pe deasupra creștinismului formal pe care-l așează de două milenii indivizi și colectivități, stăruie mereu ca un imbold satanic pasiunea păcatului cu tot cortegiul lui distrugător. Priviți în jurul nostru, și constatați cu câtă înverșunare se combat oameni și State, ce

cheltuieli enorme fac pentru înarmări, și cum se războiesc de cumplit, semănând în urma lor ruină și vrăjmășie.

Nu pentru aceasta s'a pogrât din cer, Cel ce s'a născut din Fecioara Maria! El a venit pentru pace, nu spre a tulbura omenirea. S'o înfrățească prin iubire, nu s'o învrăjbească prin ură. Căci dacă n'avem aici pe pământ cetate stătătoare — și istoria atâtor neamuri pierite ne-o demonstrează — atunci rămâne incontestabil adevărul Scripturii că este alta dincolo de noi în Cer, spre care trebuie să năzuim, ca ideal veșnic al lumii văzute. Putem noi oare confunda eternul cu temporalul, e rațional și util să preferăm improvizația pământescă de o

zi, față de certitudinea împărăției fără de sfârșit? Dacă popoarele își simt o misiune pe pământ, ea nu poate fi concepută decât în lumina acestei eternități, pe care Dumnezeu ne-a descoperit-o prin intruparea Fiului Său.

Când mulțimea oștilor cerești cânta la câpătâiul pruncului Iisus măreața simfonie: „slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire” — se anunța veacurilor într-o formulare desăvârșită sensul suprem al vieții noastre. Dacă generațiile celor două milenii ar fi făcut eforturi serioase și constante spre a-și însuși cât mai complet conținutul acestei revelații divine, fără îndoială că astăzi fața lumii ar fi cu totul alta. Nu campionii războaielor, ci Împăratul Păcii ar stăpâni popoarele, îndrumân-

du-le, prin aleșii Lui, pe drumurile gloriei creștine.

Biserica n'a renunțat de loc la această speranță. Propovăduind cu credință adevărurile mântuitoare ale Evangheliei, ea oferă creștinilor an de an prilejul solemn al sărbătorilor Crăciunului, spre a medita la profunda semnificație, a minunii din Vifleem.

Fericiți toți aceia, cari în svonul dulce al colindelor românești vor prinde măcar o rază din ochii dumnezeescului Prunc al mântuirii noastre.

I. Mateiu.

Hristos să naște măriți-l
Hristos din ceruri, întâmpinați-l
Hristos pe pământ înălțați-vă
Strigați Domnului tot pământul
Că s'a preamărit!

INVESTITURA P. S. S. Dr. VASILE STAN EPISCOP AL MARAMURĂȘULUI

Vineri 16 Decembrie a. c. s'a făcut în Sala Tronului din Palatul Regal, investitura P. S. S. dr. Vasile Stan, noul episcop al Maramureșului.

La această ceremonie au asistat: I. P. S. S. Patriarhul, Inaltul Cler: Consilierii Regali, Președinții Corpurilor Legiuitoare; Membrii Guvernului etc.

Cuvântarea P. S. S. Dr. Vasile Stan.

SIRE,

Se împlinesc tocmai 203 ani de când s'a stins în Maramurăș, cel din urmă Episcop ortodox. Cu moartea lui s'a rupt și ultimul zăgaz ce mai rezista acolo, proselitismului catolic. A urmat apoi, o lungă perioadă de întunecime, când inima românească bătea tot mai încet, până la alipirea acestui pământ, atât de românesc la sânul Mamei sale.

Dar n'a fost întotdeauna așa. Înainte vreme, Maramurășul, cuib de Voevozi români, cu toate prigoanele statului ungar catolicizant, cu toate răpirile și asupririle lacomilor principii calvini, și-a păstrat prin veacuri credința strămoșească și cu ea, ființa românească, topite, în cursul vremurilor, într'o singură simțire.

Din 14 mănăstiri ortodoxe de odinioară, numai în județul Maramurăș, șase au fost reședințe de Vlădici. Din aceste cuiburi de credință a pornit lumina celor dintâi traduceri în limba română din cărțile sfinte, făcând începuturile vechii noastre literaturi bisericesti.

Pe lângă prigoane și suferinți, și-a avut deci Maramurășul, descălecător de țări, și clipe de mărire, ce strălucesc în istoria românească ca mândre scâlpiri de soare printre nourii cărunți de furtuni. Spița neamului nostru, cu rădăcini vâjnoase în acest pământ, a rezistat cu voinicie și vișorul și momelilor, pentru că îngerul

său păzitor era sfânta lege străbună.

A rezistat până în clipa cea mai dramatică din viața Românilor transilvăneni.

Când, însă, Biserica Romei reușește să tragă la unire cu ea (1700) o parte a Românilor din fostul stat ungar, minunata unitate de simțire religioasă și românească, ce fusese, veacuri de rând, taina cohesiunii și rezistenței sufletului românesc de pe platurile ardeleni, se frânge. Se frânge însuși acest suflet.

În special, sârmanul Maramurăș românesc, cu moartea bătrânului episcop Dosofteiu (1735), care rezistase eroic presiunii catolice, rămâne în bătaia tuturor influențelor străine și dușmăniilor politice, ce adorm, pe încetul instinctul de viață românească și pregătesc prăbușirea.

SIRE,

La glasul goarnei vestitoare a întregirii neamului, Maramurășul Voivodal, ca și Făt Frumosul din poveștile noastre, se deșteaptă din somnolența aducătoare de moarte, și și caută puterile furate: *Simțirea și legea românească.*

Fericitul Părinte al Majestății Voastre l-a trezit simțirea românească, dezrobindu-l. Majestății Voastre V'a fost dată de Pronia Cerească binecuvântata menire de a-i înveșnicii prin iscălitura regească și vechea tărie, restatornicindu-l legea străbună în Episcopia Ortodoxă înviată a Maramurășului.

SIRE,

Toată suflarea românească este îndreptățită să privească în această Episcopie o nouă fortăreață a sufletului românesc la granița de Miază-Noapte a țării, un blindaj moral pentru siguranța acestei granițe. Soțotesc că această voință a fost de față la zămislirea ideii de a o în-

făptui. Cel puțin în lumina conștiinței mele stăpânește cu deplină siguranță o astfel de convingere și din ea, îmi inchipuesc, că trebuie să pornească multe indatoriri episcopale, ce au să împodobească șirul nesfârșit al ierarhilor români, cari, din mila lui Dumnezeu, vor păstori Biserica Maramurășului.

Drept acela, eu, smeritul Episcop destinat să încep acest șir de slujitori ai neamului și Bisericii sale, în slujba lui Hristos și a Majestății Voastre, voi năzui din toate puterile mele trupesti și sufletești, să ridic în Maramurăș în slava ei de altă dată crucea ortodoxă, cu toată dragostea nesfârșită ce radiază din ea pentru lume. Și prin ea se abat privirile concetățenilor mei dela alte orizonturi, de peste granițe, spre inima țării, acolo unde pulsează cu vigoare viața românească, acolo unde de pe Tronul Regal, Majestatea Voastră privegheați cu trează înțelepciune asupra propășirii și neștirbirii scumpii noastre patrii și unde I. P. S. S. Patriarhul Românilor se roagă pentru pacea și bunăstarea sfântului nostru pământ românesc.

Primind din mâna Majestății Voastre cârja de Arhipăstor al Maramurășului, fac legământ solemn în fața Majestății Voastre și a țării întregi, că voi păstori Eparhia ce mi s'a încredințat, în adevărul acestor convingeri, totdeauna cu supunere nevăzută și cu adânc devotament către Majestatea Voastră și cu credință neînfrântă către patria mea România și către sfânta Biserică dreptmăritoarea întemeiată întru ansa.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

Să trăiți Sire în slavă și fericire!

Să trăiască Maria Sa Mihai, Marele Voevod de Alba-Iulia, intruparea nădejdiilor noastre de viitor!

Să trăiască și să înflorească Dinastia Română!

Discursul M. S. Regelui Carol II-lea.

Prea Sfinția Ta,

Intărindu-te astăzi ca prim Episcop al reînființatei Episcopii a Maramurășului, îndeplinesc o plăcută datorie către Neam și Biserica strămoșească. Dumnezeu părinților noștri a hărăzit să fii chemat pentru îndeplinirea acestei înalte și grele misiuni de întărire a Neamului nostru în acest colț de Țară, unde e atâta nevoie de consolidare a elementului românesc.

Dacă oștirea este chemată să apere granițele Patriei prin jertfa de sânge, Biserica este chemată a le apăra prin întărirea sufletească și puterea morală a locuitorilor mărginași ai Țării.

Eparhia ce ți-o încredințez astăzi, dându-ți cărja episcopală, este un semn vădit, că, în sufletul Meu de Suveran și credincios al Bisericii noastre ortodoxe, am o grijă deosebită pentru locuitorii acestor plaiuri istorice ale Maramurășului.

Nu este o Eparhie bogată, ci una în care oamenii sunt siliiți să muncească din greu pentru câștigarea pâinei de toate zilele.

Iată o cauză și mai mare pentru care stabilirea unui înalt Ierarh în acest colț de Țară, trebuie să bucure sufletele oricărui Român.

Grija ce vei pune în chivernisirea eparhiei se întinde peste cele sufletești și bisericesti asupra celor lumești ale credincioșilor. Prea Sfinția Ta trebuie să fii un stâlp al propășirii economice și culturale a regiunii.

Cu cât cinstea de a fi primul care se așează pe scaunul noii episcopii este mai mare,

cu atâta responsabilitatea este mai grea, căci, trebuind să pui temelia cea nouă, de tăria ei atarnă tot viitorul spiritual și moral al regiunii.

Prea Sfinția Ta,

Intemeierea unei episcopii românești la granița Țării are o înaltă însemnătate națională, este o nouă piatră de hotar, este o hotărâtoare afirmare a drepturilor noastre etnice, este o puternică statornicire a neștirbirei fruntariilor noastre.

Răsfoind filele îngălbenite ale cronicelor noastre vedem, că ori și când au existat svăcniri de redeştere națională, s'au făcut eforturi de reînființare a acestei eparhii.

În 1931, Voevodul Balc cere la Constantinopol drepturi de Exarh pentru ținuturile Maramureșului, Sălajului, Arva, Ugocea, Bereg, Ciceiu și Unguraș în folosul Egumenului Mănăstirii Sf. Mihail din Peri.

În 1600, Mihai Viteazul așează pe Egumenul Tismanei, ca episcop de Muncaci și Maramurăș.

Aceste au fost doar laudabile încercări trecătoare. Azi, când România este statornică pentru totdeauna în marginile ei firești și veșnice, azi, când toată suflarea românească se străduiește să renască o țară reînviată, această eparhie se înființează pentru totdeauna.

Iată una din talmăcirile adânci ale istoriei.

La renașterea Maramurășului episcopal ai fost chemat Prea Sfinția Ta, fiu al Munților Apuseni — născut în munții din inima Transilvaniei — ești chemat să păstorești în munții de

la marginea ei — cunoști deci oamenii de munte, obiceiurile lor, nevoile lor, durerile lor. Această este o primă chezășie. Studiile ce le-ai făcut, fie în țară, fie peste graniță, și lunga carieră de dascăl, prin care, ai avut în timpuri de răstribite să pregătești sufletele tineretului neamului, este a doua.

Prea Sfinția Ta,

Pornești acum cu acest toiag păstoresc, care ți l'am încredin-

țat, pornești pe drum de munte, deci pe un drum pe care te ridici.

Acesta să fie un semn îmbucurător că tot într'o înălțare să fie viitorul eparhiei și al Maramurășului.

Să te binecuvinteze Cel Atotputernic în înalta misiune sufletească și națională, însoțit de toate urările Mele pentru Prea Sfinția Ta și de toată dragostea Mea pentru locuitorii eparhiei.

PACE PE PĂMÂNT

„Pace pe pământ și între oameni bunăvoire“. Această chemare a îngerilor în preajma iesleii în care s'a născut Mântuitorul, bate de două mii de ani la toate porțile pământului și bate cu multă stăruință și astăzi la poarta tuturor statelor și tuturor popoarelor. Și se pare că nici când chemarea aceasta n'a fost mai stăruitoare ca astăzi. Lumea toată dorește pace și bună învoire între oameni.

Și cu toate acestea țările se silesc din toate puterile să se înarmeze pentru că mai dominează pretutindenea deviza vremilor de demult: „si vis pacem para bellum“. Din toate silințele acestea se preconizează un punct de vedere lămurit, pregătirea militară a statelor are în vedere apărarea. Conducătorii statelor accentuează mereu și pretutindenea necesitatea pregătirii pentru apărare în caz de pericol refuzând orice intenții de agresiune.

Și acesta este un punct câștigat în favorul păcii. Până la pacea definitivă însă mai este o cale destul de lungă. Pentru ca omenirea să ajungă la a-

ceastă pace și bunăvoire între oameni se impune și astăzi ca și în trecut o singură condiție: întoarcerea la principiile evanghelice ale lui Isus Hristos.

Experiența sutelor de ani confirmă aceasta fără putință de tăgadă. S'au vărsat în cursul vremilor râuri de lacrimi și sânge pentru steaua magică a păcii între popoare și nici odată armele pustiitoare n'au fost în stare să împământească pacea. După ce patimile s'au potolit și mucenicii au saturat pământul cu jertfa vieții lor a venit cuvântul de chemare al evangheliei și aceasta a făcut pace uneori mai scurtă alte ori mai lungă. Numai Hristos a putut domoli poruncile de distrugere reciprocă și a sămănat liniște pe meleagurile îmbibate de sânge.

Un învățat francez spunea odată: „eu sunt convins că numai aplicarea moralei lui Hristos poate aduce pace și fericire pe pământ. Căci Isus dacă ar mai veni odată pe pământ și-ar acoperi fața privind la creștinismul de azi, care pretinde că descinde dela el“.

In vremurile tulburi de azi

FOILETON

Al cincilea an de luptă.

Congresele anuale și efectele lor.

Pe de altă parte vom releva roadele mari ale congreselor noastre anuale, ținute până acum în toate centrele episcopale din Ardeal și Banat. Ele au fost prilejuri solemne admirabile de cunoaștere și apropiere a sufletelor, de examinare a întrebărilor grele ce i se pun Bisericii ortodoxe, de solidarizare a conștiințelor și de oțelire a voințelor în lupta pentru drepturile ortodoxiei, ce nu pot fi contestate sau confiscate de nimenea într'un stat național a cărui îndrumare spirituală îi revine numai ei.

Recitiți Moțiunile noastre din acești 5 ani și veți constata, că FOR.-ul n'a scăpat nici una din frământările de seamă și gravaminele fundamentale ale Bisericii ortodoxe. Astfel ne-a preocupat înainte de toate, ca un ideal zilnic, *spiritualizarea* vieții noastre de familie și traducerea mai accentuată a principiilor creștine în cârmuirea Statului. Am afirmat rosturile superioare ale ortodoxiei în dezvoltarea națiunii și în consecință am cerut să i se confere toate drepturile firești, ce decurg de aici pentru Biserică și ierarhia ei. Printre acestea subliniem: dreptul la respectarea *autonomiei* așa cum

s'a legiferat în 1925, intensificarea *învățământului religios* în școlile de stat, ca temei al personalității cetățenilor de mâine, recunoașterea *Academiilor teologice* din Ardeal și Banat ca școli superioare cari pot acorda titlul de licențiat, îmbunătățirea *salarelor* de mizerie ale preoțimii, în conformitate cu pregătirea ei și cu însărcinările tot mai numeroase ce i se dau prin legile noi.

Pentru desăvârșirea organizației bisericesti dincoace de Carpați și în interesul apărării graniței de Vest am solicitat din primul an al existenței noastre, reînființarea vechilor episcopii din *Maramureș și Timișoara*, apoi măsuri de ocrotire religioasă și etnică pentru frații noștri din *țările vecine*, recuperarea *Fundațiunii Gojdu*, deținută de atâta timp în dauna studențimii noastre, acțiune energetică bisericască întru readucerea la vatră a *Românilor săcuizați*, denunțarea *Concordatului* și a *Acordului dela Vatican* printr'o impresionantă mișcare plebiscitară de aproape 700.000 de semnături, cum n'au cunoscut-o încă ținuturile noastre. Din freamătul acesta popular se desprindea tot mai stăruitoare porunca restabilirii *unității religioase* a neamului, la care n'am întârziat a-i chema pe iubiții noștri frați din strana cealaltă. O hotărâseră doar înaintașii noștri chiar la Blaj în marea adunare națională din 1848, și o propusese marele român *Ioan Mihu* în *Memoriul* adresat istoricei a-

dunări dela Alba-Iulia din 1 Decembrie 1918, unde spunea: „In fine ar fi de dorit din punct de vedere național, ca deodată cu unirea politică a românilor într'un singur Stat să se facă și reunirea bisericilor românești într'o singură biserică națională și autocefală, dat fiind că desbinarea urmată în vremuri de restriște nu s'a făcut pentru convingeri și trebuințe sufletești, ci numai pe motive politice și materiale, cari astăzi și-au pierdut rostul și importanța“. (Cf. I. Mihu: Spicuri din gândurile mele, Sibiu 1938).

Ne-am sesizat în fine de toate curentele potrivnice legii și unității românești, combătând *sectele și francmasoneria, comunismul și revizionismul*, alături de toți bunii patrioți conștiinți de primejdiiile ce le implică metodică conspirație suterană a acestor agenți perfizi pentru viitorul Statului național.

Rezultate dobândite.

Veți întreba cari sunt rezultatele acestor încordări de 5 ani de zile?

De sigur, că într'o luptă la care te angajezi contează înainte de toate victoria dobândită, cu toate roadele ce le poate da exploatarea ei.

Asemenea victorii sunt precedate de obicei de succese parțiale, mai ales când te găsești în faza primară a campaniei, încă insuficient înarmat și cu adversari numeroși coalizați împotriva ta.

este justificată tendința de pregătire a statelor pentru apărare împotriva oricărei primejdii. Dar oricât de mari și multe ar fi aceste pregătiri pacea adevărată nu se va putea sălășlui numai prin Isus Hristos.

Poporul care crede că poate să își aranjeze viitorul fără Hristos și fără Dumnezeu este sortit peirii. Țara care va căuta să șteargă din programul existenței sale religia, factorul suprem de consolidare și conservare, se distruge pe sine înșasi. Statul care nu va zidi în temelii sale credința în dreptatea lui Dumnezeu se clădește pe nisip. Pentru că nu poate crește floarea păcii și a bunei învoiri între oameni acolo, unde arde mereu flacăra patimilor și a intereselor pământești.

Toate silințele sociale, culturale economice sunt justificate și laudabile. Ele au răsărit totdeauna din concepțiile de viață ale religiei. Dovadă mărturiile incontestabile ale istoriei. In

mânile celor ahtiați după dominații terestre ele s'au deformat și interesele lor s'au ciocnit, încându-se în frământări ucigătoare. Ele nu pot avea însă temei de existență numai dacă se întorc la izvorul religiei, de unde au pornit.

Isus a preconizat cu jertfa vieții sale linia de conduită a viitorului. Creștinismul lui a potolit patimile, a sfințit problema muncii, a decretat egalitatea între oameni, și toate acestea pe piatra neclintită a iubirii.

Tot ce s'a făcut bun și traenic în lume prin iubirea lui Hristos s'a făcut. Și în orizontul viitorului tot această lumină stăruie cu vecinica ei chemare.

Această chemare a ascultat-o și poporul nostru în trecut și ei îi va sluji și în viitor. Și sub mâna ocrotitoare a lui Dumnezeu va trăi și își va croi un viitor vrednic de stăruința sa în credința evangheliei mântuitoare.

Dr. SEB. STANCA

LEGEA LUI ISUS

Hristos Fiul lui Dumnezeu a fost desigur un mare reformator al legii vechi, dar și un mare legiutor nou. Credința propovăduită de El diferă de credințele anterioare. N'a rămas legată numai de lucruri pământești ci este o credință superioară, vecinică, o credință pentru toată lumea fără considerare la loc și timp. Mesia cel așteptat de Evrei avea să vină cu foc și sabie să întemeieze împărăția lui Izrail. Față de acest rebel, Hristos ne-a prezentat figura resemnată a celui răstignit, carele prin crucea sa a făcut pe toți deopotrivă părtași la

împărăția ceriului, și fii a lui Dumnezeu Tatăl.

Creștinismul nu este deci numai o formă mai perfectă a legii vechi iudaice, ci s'a născut cu Hristos ca o puternică reacțiune în contra tradiționalismului formalist al Evreilor și în contra idolatriei păgâne, ca o reacțiune socială în contra zbirilor pământești, ca un nou îndrumător al conștiințelor omenesti spre o libertate deplină. El a fost sămănătorul slobozeniei intelectuale și fizice pe pământ.

Pentru aceasta ne întâlnim la praznicul nașterii Sale toți

câți am fost însetați și ne-adăpat, toți câți au fost bolnavi și i-a căutat, cei de sus cu cei de jos, magii cu păstorii împreună prăznuiesc, și pe toți îi stăpânește focul dragostei Lui divine.

Nașterea lui Isus este un fapt petrecut adevărat, pe pământ, deși este dumnezeiesc și peste natura omului. Fiul lui Dumnezeu s'a coborât la noi, a trăit ca noi, și săvârșit o mulțime de acte mântuitoare. Actele vieții sale pământești sunt baza și vertebra credinței noastre creștine. Noi nu mai credem în închipuiri și idealuri vagi și fără existență, ci credem din convingere nemijlocită și puternică în acest nou născut, și în darurile sale mântuitoare, pentru că le-am văzut ca realități adevărate.

Noi nu credem numai din sentimentalism și nu fiindcă simțim nevoia unei credințe. Noi mărturisim un Hristos așa cum s'a manifestat El în lume și cum a intrat în istoria acestei lumi. Pentru noi Isus Nazarineanul, Maria și Iosif, Vifleeul și Nazaretul, Muntele Taborului, Golgota și Țarina Olarilor, Vinerea Mare și Paștile, Muntele Olivilor cu Isus plecând la ceriu, Apostolii și Mironosițele, suferințele grele și nesfârșite a martirilor creștini, întregul șir de instituții de milostenie: școli, spitale, asistența socială creștină, sunt totatătea fapte petrecute între noi oameni, fapte istorice, deși multe din ele supranaturale. Rezultatul lucrării Lui este nesfârșit cum trebuie să fie și credința noastră în El.

Această credință cuprinde puteri nesfârșite pentru om du-

pă cum ști să te apropii de ea. Celce crede cu adevărat are dreptul să exclame cu apostolul Pavel: „Sunt sigur de credința mea căci știu cui m'am încrezut“. Convingerea adevăratului creștin în Hristos trebuie să steie cât vor sta munții lui Dumnezeu. Pe Hristos din capul unghiului, pe pacea și dragostea adusă de El, pe aceste virtuți cari au umplut cu corul lor ceriul și pământul în noaptea Nașterii se întemeiază toată existența noastră.

Fiecare creștin trebuie să înțeleagă că viața noastră este astfel întrețesută de principiile Mântuitorului, încât orice mișcare bună a noastră poartă timbrul creștinătății. Ne sculăm, mâncăm, alergăm după treburi în condițiunile pe cari ni-le fixează ființa noastră de creștini.

Vom avea și azi farisei, cari se închină Lui numai ca să arate lumii smerenia lor prefăcută. Avem și astăzi vameși cari exploatează pe deaproapele lor. Sunt și azi asupritori, și este multă nevoie în lume, căci suntem încă departe de împărăția lui Isus. Nu o putem tăgădui, dar nici aceștia nu-L pot nega cu desăvârșire.

Și dacă dorim o îndreptare a acestor rele o putem face tot numai pe calea lui Hristos. Numai cărările lui Isus ne pot duce la izbăvire, oricât de mari și ingenioși reformatori ne-am ținea.

Dr. VASILE SAVA.

Iar cel ce se laudă, în Domnul să se laude. Căci nu cel ce se laudă pe sine este dovedit bun, ci cel pe care îl laudă Domnul.

2 Cor. 10, 17-18.

Important în acest stadiu este mai presus de toate credința luptătorilor în idealul ce-i încălzește, indemnându-i să înfrângă dificultățile, să treacă eroic peste decepțiile încercate, și să privească numai înainte spre crestele senine, unde le surăde, în aureola jertfelor, biruința definitivă.

Frăția ortodoxă română nu vrea să-și cânte azi ditirambi, exagerând faptele sau inventând izbănzile. Ci păstrând linia adevărului și simțul proporțiilor vom constata, că am înregistrat în cei 5 ani pe harta noastră de luptă și decepții, dar și succese. Cele dintâi nu ne surprind fiindcă le-am prevăzut, ele înfățișându-se inerente ori cărei acțiuni de început, iar cele din urmă ne mângăie, pentru că vedem în ele răsplata străduințelor de ieri și imboldul făptuirilor de mâine.

Astfel observăm un spor de credință în rândurile cărturarilor, manifestată prin practici religioase mai frecvente, soluționarea litigiului cu privire la Fundațiunea Gojdu, rămânând ultima formalitate de îndeplinit: ratificarea Acordului de către Parlamentul maghiar, ce nu mai poate suferi amânări; alegerea celui dintâi episcop de Maramurăș săvârșită la 1 Dec. în persoana P. S. Arhieru-vicar Dr. Vasile Stan din Sibiu. Semnalăm în continuare introducerea obligativității căsătoriei religioase în noua Constituție dela 28 Februarie a. c. și triumful concepției școlii confesionale, proclamată de

M. S. Regele Carol II-lea în ziua de 30 Ianuarie a. c. la aniversarea centenară a Seminarului central din București. Suveranul a spus atunci: „Astăzi această școală, care a fost menită să dea generații întregi de preoți, a trecut pe un plan nou; din ce în ce mai mult ea se îndreaptă spre aceea idee de liceu confesional, lucru care poate în micul vechiu regat nu era necesar. Astăzi însă într-o țară mărită și în care celelalte confesiuni au un număr mare de licee, avem nevoie de a ridica și tineretul nostru într-o școală oblată de Biserică“.

Pe acest admirabil gând regesc s'a alcătuit de către Sf. Sinod, în redacția P. S. episcop Nicolae Colan, pe atunci și ministru al educației naționale, legea organică a învățământului teologic, care trece în fiecare centru eparhial câte un liceu sau școală normală de stat sub conducerea Bisericii și consacră Academiile noastre teologice ca instituții de învățământ superior, cu dreptul de a acorda absolvenților titlul de licențiat și magistru. Era o biruință din cele mai mari, după aproape 20 de ani de lupte purtate de Mitropolia ardeleană. Tocmai de aceea, e necesar să se retușeze acele dispoziții din legea recentă de raționalizare a învățământului superior, care face din Academiile noastre școli intermediare, menite a pune clerul din Ardeal într-o situație inferioară aceluia din celelalte provincii ale Patriei. Noi sperăm în această

revenire cu atât mai mult, cu cât în fruntea guvernului se găsește însuși capul Bisericii, I. P. S. Patriarhul Miron.

Să mai încreștăm aici și faptul important al al-întinderii FOR.-ului dincolo de hotarele Mitropoliei ardelene, prin crearea celei dintâi organizații la București în ziua de 23 Iunie a. c. comitetul ei de direcție cuprinzând figurile reprezentative ale vieții publice din capitala Țării.

Omagiu morților noștri.

Dacă acestea sunt rezultatele la cari a contribuit în mare măsură asociația noastră, în schimb vom semnala și pierderile mari ce le-am suferit. Gândindu-ne în clipa de față cu pietate la toți dispăruții din viață în ultimii 5 ani, cari au stat alături de noi sprijinindu-ne prin cuvântul și fapta lor, ne simțim datori să amintim cu numele îndosebi pe ctitorul de căpetenie al FOR.-ului, neuitatul episcop Nicolae Ivan, pe regretații Ierarhi fondatori Roman Ciorogariu, Grigorie Comșa, Nichita Duma și Ioan Stroia, iar dintre fruntașii mireni pe Vasile Goldiș, Gh. Bogdan-Duică, Nicolae Vercerdea și Avram Imbroane. Dar cea mai dureroasă pierdere din șirul membrilor mireni a fost desigur aceea a lui Octavian Goga. Fulgerat năpraznic în ziua de 7 Mai c. la Ciucea, moartea lui a stârnit o jale fără nume în sufletul neamului românesc.

DE NAȘTEREA DOMNULUI

Cadrul în care, la plinirea vremii din veci stabilită de providență, Fiul lui Dumnezeu se întrupează, deși de o simplitate dusă până la suprema modestie, este plin de măreție. Nou născutul în peștera din Betleem, este obiectul îngereștei bunăvestiri. „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe Pământ pace și între oameni bunăînvoire”; obiectul închinării păstorilor în noaptea sfântă; obiectul minunatei apariții pe bolta cerească, ce călăuzește pașii magilor din Babilon, spre pământul promisiunilor divine. Iată trei elemente care imprimă evenimentului unic în istorie un caracter deosebit, ce depășește obicinu- itul, naturalul. Sunt semnele divine ale începutului unei noi ere în viața omenirii, semne cari prin nimic nu pot fi întunecate, sau desmințite.

În special în cântarea îngerească trebuie să vedem mai mult decât o preamărire a iubirii și dreptății divine, mai mult decât un semn distinct al evenimentului petrecut, adus la cunoștința lumii. Ea este o sinteză a întregului program de activitate a Fiului lui Dumnezeu în lume, o fixare precisă a țintei finale a omenirii redresată la nouă viață prin doctrina mântuitoare.

Mărirea lui Dumnezeu în ceruri, pacea și armonia între oameni sunt rezultanta eforturilor comune depuse de Iisus și omenire. Contribuția lui Dumnezeu-omul este învățătura revelatoare a adevărurilor divine, viața pilduitoare în spiritul acestor adevăruri, jertfa expiatoare de păcatul strămoșesc cu

toate consecințele lui dezastruoase. Contribuția omenirii este însușirea liber consimțită a adevărurilor revelate, fixarea lor în centrul tuturor manifestărilor de

să astupe prăpăstiile, să înlăture barierele. Căci iubirea nu se mândrește, nu caută gâlceava, nu urăște, nu se răzbună, din potrivă ea smerește, toate le iartă, toate le îndură, iubirea apropie pe om de om, la im-

Maica Domnului cu Pruncul Isus

viață, neobosita străduință de a urma pilda vieții lui Hristos.

Căci este o preamărire a lui Dumnezeu, când omul cunoscându-l din divina revelație, cunoscându-i sfânta voință, îl iubește ca pe un părinte atotbun purtător de grije, iertător și dăruitor cu fiii săi; îi împlinește voința în toate actele vieții lui. Din iubirea părintească rezultă iubirea frățească față de semenii, iubire care întronează pacea și armonia pe Pământ. Nimic ca iubirea nu este în stare să scurteze distanțele dintre oameni,

preună lucrare, împreună mulțumire față de Dumnezeu.

Obiectivul cântării îngerești este așadar un postulat care se cere realizat.

Durere omenirea și azi tânjește după pace, după armonie. Realitatea de cruntă vrăjmașie între om și om; națiuni și națiuni; rassă și rassă este totuși un paradox. Ne este cunoscută de aproape două milenii calea păcii, prin descoperire divină, avem la dispoziție elementele cu cari s'o cucerim, râvnim după ea și totuși continuăm a ne tă-

văli, a ne chinui în realitatea contrară. Unde este defectul? În contribuția factorului Dumnezeu? Departe de noi asemenea gând. Iisus nimic n-a neglijat în programul lui mântuitor. El este însăși întruchiparea armoniei universale viitoare. Între cele două naturi un echilibru perfect, între El și Dumnezeu Tatăl unitate ființială, între El și oameni iubire dusă până la supremele posibilități. Echilibrului personal, și armoniei în raporturile externe le dă expresie în tot ceea ce gândește și activează. Din tot ceea ce știm despre El, nimic nu ne permite să bănuim vre'un conflict intern sau extern.

Chiar și atitudinile hotărâte împotriva vajnicilor săi dușmani sunt manifestări ale iubirii lui de oameni. Nimic din ură, sau răzbunare. Chiar și celei mai crunte nedreptăți. Injosiri și suferințe, îi răspunde cu un cuvânt de iertare, de rugă.

Atunci nu rămâne decât o singură posibilitate: contribuția factorului om este defectă, este inferioară cantitativ și calitativ trebuințelor cerute de obiectivul armonic universal. Da trebuie s-o recunoaștem este defectă atât sub raportul cunoașterii, cât și sub raportul acțiunii. Că numai omul ca colectivitate este singurul vinovat al perturbărilor universale, ne-o dovedește istoria creștinismului. Cunoaștem oscilațiuni cu puncte de apropiere, și de depărtare de idealul pace. Timpuri cu o mai conștientă și profundă trăire a vieții creștine, sunt timpuri prielnice apropiării între oameni și națiuni; contrastul este pecetea decadenței.

Sub raportul cunoaștere o-

Căci nu pieria numai genialul cântăreț al visurilor împlinite și strălucita rezervă a destinului noastre de mâine, ci se cobora în mormânt și purtătorul plin de prestigiu al tradițiilor ortodoxe, așa cum le trăise din tinerețe în preajma criptei lui Andrei Șaguna din Râșinari marilor credințe și lupte religioase. De atâtea ori talentul lui neîntrecut ne-a zugrăvit, în poezia condeiului sau în vraja cuvântului rostit, vrednicile istorice ale Bisericii și preoției sale, înfățișându-ne cu intuiție profetică misiunea lor covârșitoare în drumul României noi spre culmile gloriilor ce-o așteaptă.

În splendida conferință de ieri, care a fost un impresionant omagiu postum al Frăției ortodoxe, ilustrul om de literă d-l profesor Ion Petrovici, a evocat cu mână de artist, profilul fascinant al lui Octavian Goga. Stropind mereu cu lacrimi lespedeza funerară dela Ciucea, noi vom întreține cu evlavie flacăra amintirii lui, purtând pe drumurile noastre de luptă ca o torță vie imensa moștenire spirituală ce ne-a lăsat, în lozinca atât de vibrantă și sfântă: „Ștergeți praful de pe altarele vechi și vă închinați lor”.

Lupta de mâine.

Ne vom apropia deci de aceste altare cu mai multă ardoare și cu mai mare iubire, fiindcă voim să pătrundem tot mai adânc tainele aceluia miracol

al credinții ortodoxe, care de-alungul veacurilor a ținut în picioare un neam, ducându-l prin suferințe crude și rezistențe eroice, la biruința unității naționale.

Prăznuind 20 de ani dela această minune așteptată a istoriei românești, nu vom uita să ne amintim, că în pregătirea ei răbdătoare și îndelungată Biserica străbună a avut un rol covârșitor. El nu s'a diminuat prin nimic. Dimpotrivă, convingerea noastră adâncă este, că el trebuie să se accentueze și mai puternic astăzi, când România înscrie marele capitol al prefacerii ei radicale, inaugurată de domnia înnoitoare a M. S. Regelui Carol II-lea.

Această transformare fiind concepută pe un plan vast de dinamizare integrală a valorilor sufletului românesc, este ușor de înțeles că ea reclamă mai presus de toate colaborarea indispensabilă a Bisericii ca supremă instituție spirituală a neamului. Ortodoxia își va pune deci în mișcare toate resursele ei, lăsând să se reverse în valuri bogate peste Țara întreagă fluidul cereștilor haruri de înălțare și mântuire. Legea lui Hristos fiind piatra de temelie și în gigantica construcție de renaștere a României, Biserica națională trebuie să-i dea fericită și din plin chiagul creștin, care legând indisolubil toate părțile componente, să-i asigure trăinicia invincibilă în fața tuturor primejdiilor.

Căci aceste primejdii există și astăzi într'o Europă profund agitată, le simțim mai amenințătoare decât oricând. Biserica și ea, sau mai ales ea, are datoria să fie trează și militantă, servind pildă generoasă tuturor conștiințelor românești. Pentru că, împropătând un paradox plastic, dar plin de adevăr al filosofului Ion Petrovici, „cu o Biserică pașnică mai lesne vine războiul, pe când cu o Biserică luptătoare mai de grabă se asigură pacea”.

Frăția ortodoxă, instrument al păcii și unirii, așa cum o arată atât de cuprinzător însăși denumirea ei, ține să se încadreze cu toată hotărârea în largă mișcare de transfigurare deplină a Patriei. Sub comanda luminată a Ierarhilor noi înțelegem să fim animați de aceeași pasiune militantă din trecut, pentru a face din idealurile Bisericii ortodoxe forțele creatoare ale neamului și armura neînfrântă a Țării în ascensiunea lor măreață spre faima cea nemuritoare a împlinirilor Dumnezeiești.

În viziunea lor ard astăzi sufletele noastre, chemându-vă pe toți, clerici și mireni căți simțiți adierile cerului peste destinele românești, să le ascultați solia și să-i închinați cu bucurie ofranda jertfelor triumfătoare.

Iată spovedania F.O.R.-ului la sărbătoarea aniversară din Târgu-Murăș.

(Stărușit.)

I. Mateiu.

mul anumitor epoci e prea mândru, decât să conceadă că incapacitatea lui rațională nici odată nu-i va permite să ajungă direct în posesiunea adevărilor absolute și normative pentru viața lui. Nu vrea să primească aceste adevăruri ca pe ceva dat, prin descoperire rămânând numai să le verifice conținutul și importanța prin propriile lui mijloace raționale dând astfel o justificare acceptării lor conștiente, de aci atâtea erori de credință, cari uneori sunt nedemne de om.

Sub raportul acțiunii omul s'a dovedit prea slab în a trăi plenitudinea principiilor etice al căror prototip s'a făcut Hristos. N'a reușit să-și subordoneze eului intern dornic de armonie universală, puterea siluitoare a instinctelor rele. Glasul lor sibilic îl ademenește îl robește, din rațional bine orientat și binevoitor, îl face un irațional un exponent al naturii inferioare.

Praznicul „Nașterii Domnului“ trebuie să ne fie mai mult decât un prilej de odihnă, de bucurii materială. Prin esența lui este prilej de bucurie religioasă, de meditație asupra rostului venirii Mântuitorului în lume. Vom ieși reconfortați din această prăznuire, stabilind pre-

cis bilanțul contribuției noastre la realizarea planului divin în lume. Bilanțul deficitar ne va rușina, activând intensificarea străduințelor viitoare. Bilanțul excedentar ne va fi un titlu de mândrie, răsplată momentană pentru eforturile din trecut. Conștiința răului are efecte corective, conștiința datoriei împlinite ne mângăie ne întărește în continuarea luptei.

Și una și cealaltă sunt un câștig cu diferență de nuanță, cu pas hotărâtor în viața individuală spre idealul creștin.

Prof. G. L. MUNTEANU.

Nașterea Domnului

— Fragment —

Maica sfântă cum intră,
Pe fân moale se culcă.
Dureri mari o apuca,
Boii blânzi o aburea.
Și când fu la miez de noapte
Muncile-i trecură toate.
Pe fân verde și uscat
A născut un împărat.
Și cum Fiul s'a născut,
Ieslea'n rai s'a prefăcut,
Și să vezi
Și să nu crezi:
Fănu'n soare
Era floare,
Albăstrele
Erau stele
Și'n senin
Luna — un crin.
Maria se veselea,
Pruncu'n brațe'l cuprîdea
Și pe frunte'l săruta,
Că el lumea va scăpa.
Astăzi s'a născut Christos
Să ne fie spre folos.

Ion Pillat.

PRIMIREA MÂNTUITORULUI

După vocabularul apostolic a fost „Plinirea vremii“ termenul fixat pentru mântuirea neamului omenesc. Lumea greco-romană și jidovească îmbătrânise. Mântuitorul lumii trebuia s'o întinerească. Lumea veche arătase ce poate face omenirea cu puterile ei proprii. Necesitatea mântuirii se evidențiasse foarte mult, și termenul fixat pentru primirea Mântuitorului era pregătit. În zilele lui Augustus se apropia scadența săptămânilor de ani ale lui Daniil (9,24), templul lui Zorobabel aștepta pe Cel care avea să-L preamărească (Agheu, 2,4; Malachia 3,1). Mii de ani trecuseră, de când Adam cel dintău a devenit protopărintele omenirii păcătoase, acum trebuia să sosească al doilea Adam, Logosul divin, Fiul lui Dumnezeu, care să împace lumea cu Dumnezeu, și să-i dea viață nouă.

Dar de ce a apărut Domnul atât de târziu în lume? De ce a lăsat să fie atât de mult așteptat?

Aceste întrebări de timpuriu au fost puse creștinilor, și mulți creștini au dat răspunsuri felurite.

Încă „Autorul necunoscut al epistolei către Diognet“, a răspuns la aceste întrebări în modul următor: Mântuitorul a lă-

sat să aștepte omenirea venirea Lui, până atunci, până când în fine omenirea conștientă de păcatele ei; era dorită să vină cineva, care s'o mântuiească.

Cu toate că lumea veche avea o cultură materială înflorită, în cece privește morala și religiozitatea, era cu totul pierdută. În dosul strălucirii vechi și aparente, pândeau sărăcia. Nici o epocă a istoriei nu ne reprezintă o stare mai decăzută, o stare mai tristă, ca cea din preajma nașterii Domnului. Totală necredință, imoralitate fără margini, prunc ucideri, dictaturi militare, intrigărie de camarilă, iată semnele caracteristice ale acelor timpuri. Întreg așezământul social era zdruncinat din temelie. Omenirea întregă era cuprinsă de o poftă de mântuire. Aceste triste timpuri trebuiau să deschidă ochii oamenilor, ca ei înșiși să vadă în ce mare abiz au căzut. Omenirea ca și „Fiul rățacit“, din evanghelia lui Luca, trebuia să caute mai întâi casa tatălui său. În întreg imperiul roman, se împărția presimțirea, că mântuirea mult dorită are să vină. Despre aceasta ne dau mărturie și istoricii Tacitus și Suetonius. Așa primul zice: „Mulți erau ferm convinși, că în cărțile preotești e cuprinsă pre-

vestirea, că în acel timp Orientul va deveni puternic, și că bărbați din Iudeea vor pune mâna pe domnia lumii“ (Historia V, 13), iar Suetonius observă: „Întreg Orientul era familiarizat cu vechea opinie, păstrată prin tradiție, că bărbați din Iudeea își vor însuși domnia lumii“. (Vita Vespas. C. 4).

Dumnezeu nu simțea plăcere în fața păcatelor, dar le admitea în urma îndelung răbdării Sale, și a format în om simțul pentru dreptate, ca, după ce din faptele proprii ne-am convins că suntem nedemni de viață, atunci abia să ne gratifice cu ea, în urma bunătății sale; și după ce ne-am convins, că prin puteri proprii nu putem dobândi împărăția cerească, să ni-se ofere și această posibilitate, prin puterea lui Dumnezeu.

Când răutatea și-a ajuns punctul culminant, când omenirea părea coaptă pentru judecată și moarte, atunci se manifestă iubirea Dumnezeiească în toată splendoarea cerească, mântuind geniul omenesc prin unul născut Fiul al Său, căci „unde era păcatul mare, acolo a prisosit și harul“.

Deci când dorința spiritelor după un mântuitor și-a ajuns punctul de culminație la toată suflarea, a sosit Iisus Hristos, Fiul omului și cu El o conștiință nouă, un timp nou, o realitate nouă, o lume nouă.

Hristos prin nașterea sa cea minunată, a înviat o lume întregă din trufia cărturarilor, din neștiința lor, din groapa lor. El a înviat-o de sub ruinele sofismelor ce o omorâse, ce o îngropase de vie, scoțând-o din prăfăria morală în care se înecase.

Nașterea lui Hristos a fost, este, și va fi pururea, cel mai însemnat moment al întregii istorii universale a omenirii.

Hristos a fost cel mai mare stăpânitor al întregii omeniri, căci numai El a dat și noilor veniți „barbarilor“, puțința unei armonii a sufletului omenesc, cu enigmele vieții. El a fost

acela, care a reușit să creieze o împărăție a lui Dumnezeu pe pământ, o împărăție, de care nici vechii romani nu visau, că s'ar putea crea.

G. G. STĂNESCU.

EVANGHELIA

Mateiu, 2, 1—12.

Evanghelia ne arată cel mai trebuitor lucru, pe care 'l putem face în ziua Nașterii Mântuitorului: să ne închinăm — împreună cu Magii — Celui culcat în iesle, Celui ce s'a smerit pe sine, ca să-i învrednicească pe oameni de mărirea unei vieți divine.

Acesta a fost rostul Magilor: să arate tuturor neamurilor drumul, care duce la Vifleem, și să-i învețe închinarea adevărată, care — spre a fi deplină — trebuie să cuprindă aurul credinței noastre nestrămutate, tămăia rugăciunilor noastre fierbinți și smirna faptelor noastre cele bune.

Celor ce se vor ști închina astfel în fața ieslei din Vifleem, Fiul lui Dumnezeu, cel născut pentru mântuirea noastră, le va arăta tainele vieții bineplăcute lui Dumnezeu.

Minunata naștere din Vifleem ne vorbește de mărirea lui Dumnezeu, de atotputernicia Lui și de nemărginita Lui milă și iubire. Prin aceasta e cel mai puternic sprijin dat trebuinței noastre de a crede. Intregă firea, cu minunatele și inspăimântătoarele ei forțe, ia altă înfățișare, viața noastră în vârtejul ei primește altă însemnătate, dacă știm, că în ceruri avem un Părinte atotputernic, care ne iubește într'asa de mare măsură, încât și-a trimis pe Fiul său în lume, ca să ne tâscămpere din robia păcatului.

Pentru cei ce cred în minunea ce s'a petrecut în Vifleem în noaptea celui dintău Crăciun, viața să transformă în neîntrerupt imn de preamărire a lui Dumnezeu.

Acesta e neprețuitul dar al Nașterii Domnului. Căci cei ce își trăiesc viața astfel, încât toate clipele și toate îndatoririle ei să fie închinare, poartă pace în suflet și sunt garanția păcii între oameni. Drumul lor e drumul vieții lui Isus.

Acest drum e pardosit cu smerenie și curățenie, cu ascultare față de Dumnezeu și iubire față de oameni și urcă mereu în spre culmea jertferei de sine. E urcuș inviorător, caș cărarea de munte, care duce în aerul dătător de sănătate al culmilor.

În ieslea din Vifleem Fiul lui Dumnezeu s'a smerit pe sine, ca să ne ridice pe culmi dătătoare de sănătate morală.

I. G.

GÂNDURI DE CRĂCIUN

„Stătea odată de vorbă un credincios cu un necredincios. Deodată credinciosul îl întrebă pe cel necredincios:

— Ce ai face dacă cineva ți-ar spune, că peste câteva zile vrea să între Regele țării în casa ta?

— Mai întâi de toate aș da poruncă soției mele, să curețe casa ca oglinda, — răspunse necredinciosul.

— Foarte bine — zise credinciosul — și ce ai mai face?

— M'aș îngriji să-mi fie curtea curată ca ochiul.

— Și pe urmă ce ai mai face?

— Amândoi cu soția ne-am îngriji să ne fie curați copiii. Aș mai spune soției mele, să pregătească ceva mâncări alese și pe urmă am îmbrăca și noi hainele cele mai bune și mai curate, ce le avem, ca să nu ne găsească Regele murdari și sdrențoși.

— Foarte bine ai răspuns — zise credinciosul. — Vezi așa se cuvine să primești pe un Rege, care dorește să-ți facă cinstea de a intra în casa ta.

— Dar dacă unui om pământean, fie el chiar Rege, ai ști să-i dai această cinste așa precum mi-ai spus, cu cât mai mult să cuvine să-i dai cinste împăratului ceresc Mântuitorului Isus, căruia trebuie să-i mulțumești că te poți bucura de toate bunătățile. Dela el ai sănătate, bogăție și toate, câte mi le-ai înșirat. Deci se cade ca și pe împăratul Măriei, pe Hristos, să-l primești cu toată vrednicia curățindu-ți casa sufletului tău — trupul — de toată murdăria păcatelor și împodobindu-ți sufletul cu cele mai frumoase fapte izvorâte din dreapta credință creștinească și din toate virtuțile creștinești.

Această convorbire mi-a venit în minte acum de sfintele sărbători ale Crăciunului, când împăratul Măriei vine pe pământ.

Serbăm azi o zi de naștere! Fără să vreau, mă gândesc, că în viața de toate zilele cu câtă băgare de seamă suntem, ca să nu scăpăm nici o ocazie de a ne exprima bucuria din prilejul zilei de naștere a prietenilor sau a rudeniilor noastre. Câte felicitări, câte urări de bine!

Dar oare cine se naște astăzi? „Hristos se naște“ spun catavasiile zilei. Tu te naști astăzi Prea dulce Isuse! și noi serbăm a 1938-a zi a nașterii Tale. Gândul nostru zboară din nou spre Vifleem — locul unde pentru prima dată ai văzut ca om lumina acestei lumi pământesti, unde ai venit între oameni, ca mai târziu să ne înveți calea sfântă a mântuirii și apoi să sfârșești viața pământescă jertfindu-te pentru această omenire.

Cartea sfântă ne spune, că Te-ai născut în peștera dela marginea Vifleemului, unde s'au refugiat Iosif și cu Maica Ta, Maria, să odihnească peste noapte, obosiți și trudiți de călătoria lungă din Nazaret, fiindcă în oraș nu se mai găsea nici un loc de adăpost. Ah! Dar în cei 33 de ani, câți i-ai trăit pe pământ, când ai avut Tu loc de adăpost? „Vulpile au vizuni și pasările cerului cuiburi, iar Fiul omului nu are unde să-și

plece capul“ sunt cuvintele Tale pline de amărăciune.

Serbăm iarăși nașterea Ta! Și dacă acum 1938 de ani nu Te-ai supărat, că nici o casă din Vifleem nu Te-a primit, ci a-l iertat, căci știai, că nimeni nu-și putea da seamă, că în acea noapte vei lua chip de om, știu, că azi mare supărare și întristare Te-ar cuprinde, dacă în această zi a nașterii Tale ai afla încuiate cu zăvoane casele noastre, dar mai ales încuiată ușa inimilor și a sufletelor noastre.

În Vifleem casele erau pline de oaspeți venind și ei să se înscrie *ascultând* porunca împăratului August, pe când sufletele, cari ar refuza azi să-și deschidă larg porțile și să te lase să întri în ele, ar fi pline de păcatele isvorite tocmai din *călcarea* poruncilor Tale sfinte, o dulce împărate ceresc.

Ah! Ce desamăgire a-l simți, dacă a-l vedea, că nici suferințele Tale îndelungate, nici prigonirile îndreptate împotriva Ta de către jidovii farisei, nici batjocurile îndurate și nici suprema Ta jertfă n'au fost în stare să moaie și să înduioșeze sufletele omenesti și să le aștearnă la picioarele Tale dumnezeesti!

Dar nu! Ci chiar dacă nu toți câți întru Tine s'au botezat s'au și îmbrăcat întru Tine, cei mai mulți vom ști să prețuim jertfa Ta sfântă și să ne închinăm Ție ca unui împărat ceresc, vom ști să ne curățim și casele noastre precum și trupurile și sufletele noastre, căci prin nașterea Ta sfântă Tu vrei să întri în ele. Ba mai mult. Ca cuvintele Tale: „iată stau la ușă și bat“ noi cu toată căldura inimilor și a sufletelor Te chemăm și Te rugăm:

„Vino și te sălășluiește întru noi“. Te așteptăm cu mult drag, mai tare decât pe orice împărat pământesc, căci Tu ești „Soarele dreptății“, vino și „fii cu noi, căci pe altul afară de Tine ajutor întru năcazuri nu avem“ și fă Doamne, ca sfântă nașterea Ta la toți să ne fie de folos.

Protopop I. MALOȘ

Corul „Bunavestire“ vestește Crăciunul.

Duminecă seara la ora 6 corul Bunavestire a dat în catedrală un concert de colinde.

Dela orele 5 p. m. încă, mulțimea creștinilor din orașul Cluj — nu numai Români — încep să asalteze marea catedrală ortodoxă. Jos e o masă de capete, iar balcoanele catedralei par'că se leagănă sub greutatea școlilor, al tineretului gingaș, venit să asculte în atmosfera smirnei și a tămâie, desfășurarea bogatului program.

La un moment dat, ușa din mijloc se deschide. Ca la un semn de sus, din cupolă, publicul se împarte

în două și pe drumul — ca albia unui râu, — calcă sfios luminatul Ierarh Nicolae, vlădicul nostru iubit, smuls din mijlocul preocupărilor zilei și venit să patroneze sărbătoarea solemnă, prilejuită de corul „Buna Vestire“. Catedrala este arhiplină. Liniștea-i desăvârșită. Diapazonul a dat un sunet lung. Bagheta se ridică și la semnul maestrului, concertul începe.

Programul bogat, foarte bogat, cuprinzând un buchet de colinzi, din ceeace are neamul nostru mai frumos, este executat cu o precizie uimitoare. Un concert conținând 17

puncte, colinzi și imne religioase, sgu- due catedrala și sfidează ascutimea gerului de afară, vestind Nașterea Mântuitorului. Maicile dela Mănăstirea „Sfânta Elisabeta“ din loc, își au partea de contribuție la această serbare, în cele trei puncte încadrate în mijlocul programului. Glasul lor îți străpunge sufletul, amintindu-ți acea Noapte Sfântă, tot așa de friguroasă când ingerii unindu-și glasul cu fluerul păstorilor, cântau la căpătâiul Pruncului din Vifleem. Și-apoi condeiul, nu poate trece cu vederea punctul culminant al programului, când d-l Vladimir Siomin, solistul Operei Române din Cluj, începe acel „Acum Slobozește“, cu vocea-i ca tunetul lunei lui Cuptor. Acompanied de surdina dulce a vocilor mute și difuzat de megafoanele, ce răsfrâng asupra Clujului înghețat armonia „solo“-ului, urmat de complexul de voci.

„Trăiască Regele“ și asistența în picioare, își îndreaptă gândul înspre Ocrotitorul său, iar apoi, Vlădica Nicolae, se îndreaptă spre eșire, sub privirile iubitoare ale mulțimii și în cadența innului „Pre Stăpânul și Ar-

hierul nostru“. Programul s'a terminat și lumea, transformată de dulcea cântecului, se împrăstie la căminele-i călduroase. Cui i se cuvî mulțumirile și cine se încunună cu laurii acestei atât de bine reușite manifestări creștinești? Categorie: cernicul pâr. Anatolie Scurtu și membrilor corului „Buna Vestire“ cari timp de 2 luni au trecut peste toate preocupările zilnice, pentru a da publicului un moment de înălțare sufletească.

Pâr. Diacon An. Scurtu are o tactică deosebită de a-și câștiga simpatia coriștilor Soc. „Buna Vestire“ și acești cântăreți îl iubesc mult și la semnalul diapazonului, sunt numai ochi și urechi, urmărindu-i cu atenție bagheta și zâmbetul. Bine ar fi dacă publicul nostru creștin, ar sprijini cu mai mult zel corul „Buna Vestire“ dându-i astfel un și mai mare imbold de muncă. Hotărît că mulțumirea sufletească, este cea mai mare răsplătire și credem, că pâr. An. Scurtu are această mulțumire după succesul obținut.

I. MATEI, stud. teol.

Inițierea partidului unic: „Frontul Renașterii Naționale“

M. S. Regele Carol al II-a a semnat următorul decret-lege:

CAROL II.
prin grația lui Dumnezeu și voința națională, la toți de față și viitori sănătate.

Asupra raportului Președintelui Consiliului Nostru de Miniștri și Miniștrilor noștri secretari de stat la departamentul Justiției și Internelor nr. 124—990 din 15 Decembrie 1938: văzând jurnalul Consiliului de miniștri nr. 3.197 din 1938; văzând avizul Consiliului Legislativ nr. 548—1938; în temeiul art. 98 din Constituție, Am decretat și decretăm:

LEGE

pentru inițierea organizației politice a „Frontului Renașterii Naționale“.

Art. 1. Se inițiază pe ziua promulgării legii de față, ca unică organizație politică în stat „Frontul Renașterii Naționale“.

Art. 2. Această organizație politică are de scop, mobilizarea conștiinței naționale în vederea întreprinderii unei acțiuni solidare și unitare românești, de apărare și propășire a patriei și de consolidare a statului.

Art. 3. Autorizația de funcționare a „Frontului Renașterii Naționale“ se acordă de ministerul Justiției, la cererea scrisă a unui număr de 25 persoane, dintre care cel puțin 20 trebuie să aibă calitatea de actuali sau foști miniștri și subsecretari de stat.

Art. 4. Consilierii Regali sunt membri de drept ai „Frontului Renașterii Naționale“.

Art. 5. Toți Românii cari au împlinit 21 de ani, cu excepția militarilor activi și a membrilor ordinului judecătoresc au dreptul să ceară înscrierea în „Frontul Renașterii Naționale“, supunându-se condițiilor de funcționare și de disciplină, stabilite prin regulamentul prezentei legi.

Art. 6. „Frontul Renașterii Naționale“ are singur dreptul de a fixa și pune candidaturile pentru alegerile parlamentare, administrative și profesionale.

Art. 7. Oricare altă organizație politică decât aceea a „Frontului Renașterii Naționale“ va fi socotită clandestină iar autorii ei pedepsiți cu degradarea civică pe termen de 2—5 ani.

Art. 8. Un regulament special, făcând parte integrantă din prezenta lege, va determina condițiunile de organizare și funcționare a „Frontului Renașterii Naționale“.

Dat în București astăzi 15 Decembrie 1938.

CAROL.

MIRON, Patriarh al României.
Președintele Cons. de Miniștri.
Min. de Justiție VICTOR IAMANDI.
Min. de Interne ARMAND CĂLINESCU.
Nr. 4.321.

BIBLIOGRAFIE

A apărut „Viața Ilustrată“ Nr. 11—12 pe Noembrie și Decembrie 1938, de sub direcția P. S. Episcop Nicolae Colan. Acest număr are următorul sumar:

Grigore Popa: Gânduri de Crăciun; L. G. Munteanu: Minunea dela Vifleem; V. Voiculescu: Colindul ninsorii (poezie); Al. Străoneanu-Balaș: Toamnă și Excelsior (poezii); Grigorie T. Marcu: Steaua magilor, stea extraordinară; N. German: În pragul iernii (poezie); Ion Goron: Legături cari eliberează Patria; Emil Zegreanu: Prințul de lumină și Împărăția lutului (poezii); Octavian Goga văzut de d-l prof. Ion Petrovici; Prof. Dr. A. Buzdug: Mitropolitul Andrei Șaguna; Dr. Seb. Stanca: La ziua de 1 Decembrie; Ilie Mănișiu: Nu plânge mamă (poezie); Eugenia Mureșanu: Cuc, Diacu...; Dr. Const. Stanca: Cum ar putea crește poporul român? L. Bologa: Drum spre sufletul neamului; G. G. Stănescu: Magii dela răsărit; Preotul Fl. Mureșanu: Weimarul; I. V. Spiridon: De Crăciun (poezie). Gr. T. M. și Il. V. F.: Cronica literară: Legăturile lui I. I. C. Brătianu cu Transilvania. Il. V. F. și G. G. S.: Cronica internă: P. S. S. Arhierul Vasile Stan. Congresul Frăției ortodoxe Române. Știri de biserică noi. D-l Lucian Blaga. Congresul Asociației Clerului „A. Șaguna“. Membrii Sf. Sinod. Il. V. F.: Cronica externă: Călătoria M. S. Regelui Carol II. Intre Franța și Germania. Mitropolitul Atenei Hrisostomos. Verdictul dela Viena. Pentru asasinarea Consilierului von Rath. Regina Maud a Norvegiei. Francis Jammes. Kemal Atatürk. Viața veselă. Numeroase ilustrații.

